

УДК 687.016:391(477)

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ НА ОСНОВІ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОСТЮМУ

Студ. А.А.Куксюк, гр. МгШМК-14
Наук. керівник доц. І.В.Васильєва (КНУТД)

Дивлячись на сьогоденну ситуацію в країні можна з впевненістю сказати, що нині як ніколи актуальним стало повернення в глибинне коріння історії та культури українського народу. Однак сучасний український одяг в етнічному стилі не передає всієї тієї важливості, яку він мав у минулі часи. Відомо, що здавна одяг в першу чергу був оберегом для людини. Тому актуальним є вивчення автентичних зразків українського народного одягу та розробки сучасних моделей одягу на основі зібраної інформації.

Український народний одяг – яскраве й самобутнє культурне явище, яке розвивалося і удосконалювалося протягом століть. Конкретні природно-географічні та соціально-економічні фактори зумовили як спільні, так і відмінні художні особливості українського одягу. Основними складниками комплексів убрання були натільний, поясний, нагрудний і верхній одяг. Особливу роль у комплексі відігравали головні убори, пояси, прикраси, взуття. Всі складові костюму в кожному регіоні були схожі між собою, хоча й мали певну відмінність: за формою, кроєм, матеріалом, орнаментально-колеристичним вирішенням, оздобленням або ж просто назвою. На основі проведених теоретичних та експериментальних досліджень було визначено, що за комплектною одягу Україну умовно поділяють на регіони, а саме: Середнього Подніпров'я, Полтавської губернії, Поділля, Волині, Полісся, Слобожанщини, Буковини, Прикарпаття та Закарпаття.

Перше, з чим асоціюється українське традиційне вбрання у більшості людей, це вишита сорочка. Сорочка – це унікальне явище української культури, так зване обличчя нашого народу. Вишита сорочка – це закодована сутність енергії, що творить довершену та гармонійну долю людини. Вона знаходиться найближче до людського тіла і є найсильнішим оберегом для свого господаря. Загалом, виходячи з варіантів крою, виділяють чотири основні типи сорочок: тунікоподібна сорочка, сорочка з плечовими вставками, сорочка з суцільним рукавом, сорочка на кокетці. Кожен крій надзвичайно раціональний і економічний. У розгорнутому стані сорочка нагадує хрест, що здавна є оберегом.

Шляхом проведення експериментальних досліджень автентичних зразків жіночих сорочок різних регіонів було визначено та систематизовано інформацію про їх конструктивні параметри та виявлено, що стосовно типів крою сорочок, кожен регіон має свої відмінності. Сорочка з плечовими вставками найчастіше зустрічалась на Буковині та Закарпатті. Східному Поділлю притаманні сорочки з суцільними рукавами, а Західному – на кокетці. Сорочки Середнього Подніпров'я, Полтавської губернії, Волині, Полісся та Прикарпаття найчастіше мали крій з плечовими вставками.

Також під час дослідження було визначено місце розташування вишивки. Вишивка – це скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів, духовних прагнень, інтелекту українського народу. Розміщення вишивки на сорочці було дуже важливим та несло оберегову функцію. Орнамент обов'язково розташовувався там, де відкривався доступ до тіла, а саме – в низах рукавів, на горловині, комірі або подолі сорочки. В ході роботи було розроблено загальну класифікацію орнаментів української вишивки та визначено їх захисну функцію оберегів від усього поганого, а саме: від бездітності, від не врожайності, від нещастя, від чар злих людей тощо.

На основі експериментальних досліджень та систематизації отриманих результатів було розроблено класифікації деталей жіночих автентичних сорочок та їх геометричних параметрів, орнаментів української вишивки та місць їх розташування, декоративних та з'єднувальних швів тощо. В ході роботи запропоновано методику розробки нових моделей жіночих сорочок-оберегів на основі використання створених класифікацій.